

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Евгени Петров Станимиров - член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по ПН 3.8 Икономика (Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка - Дигитална икономика: техники и инструменти за управление на риска), обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград в ДВ бр. 37/26.04.2024 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от единствения участник в конкурса – гл. ас. д-р Мария Георгиева Паскалева

1. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Представената справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПН 3.8 „Икономика“ показва изпълнение на кумулативните количествени изисквания, формирани от компонентите по раздел „Национални минимални изисквания“ съгласно ЗРАСРБ (чл.26) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1). Необходимият брой точки за изпълнение на националните минимални изисквания е 400. Фактическото изпълнение на изискванията от страна на кандидата по конкурса от публикации, цитирания и участия в проекти, надхвърля около 2,5 пъти изисквания минимум. Представен е монографичен труд и 22 научни публикации, от които: 4 бр. статии и доклади (1 самостоятелна и 3 колективни), публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 5 бр. студии (в съавторство), публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 9 бр.

статии и доклади (4 самостоятелни и 5 колективни), публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове; 4 бр. студии (1 самостоятелна и 3 колективни), публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове. За всички публикации в съавторство са представени разделителни протоколи, подписани от авторите.

Прави впечатление сериозният брой цитирания (62 бр.) на научната продукция на кандидата по конкурса. Гл. ас. д-р Мария Паскалева е взела участие в 8 проекта (1 - национален образователен проект, 4 - международни научни проекти, 1 - международен образователен проект и 2 - вътрешно-университетски научни проекти). Участва като съавтор в публикуват учебник (Управление на държавния дълг) и има издадено самостоятелно учебно помагало (Валутен и митнически контрол).

Справките за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал 2 и 3 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПН 3.8 Икономика убедително доказват, че кандидатът по конкурса има профил и авторитет в своята област.

Гл. ас. д-р Мария Паскалева води лекционни курсове и семестриални упражнения в ЮЗУ "Н. Рилски" – Благоевград по дисциплините: Блокчейн, Финансови мрежи, Валутен и митнически контрол, Капиталови инвестиции, Защита на класифицираната информация, Финансови институции и системи, Теория на управлението. Само за последната година има отработени 240 часа в лекции и 45 часа в упражнения.

Представените обобщени данни за научноизследователската и педагогическата дейност недвусмислено показва, че на кандидатът по конкурса се откроява с висока квалификация и има необходимия

преподавателският опит и степен на подготвеност за заемане на академичната длъжност „доцент“.

2. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Представените 22 публикации подлежат на рецензиране и са по темата на обявения конкурс. Хабилизационния труд е с фокус върху техники и инструменти на дигиталната икономика. В *първа глава* авторът дефинира основни понятия и прави ретроспективен анализ на криптовалути и дигиталния маркетинг като инструменти на дигиталната икономика. *Втора глава* на монографията представя теоретичните основи на новите модели, които се налагат като показатели за развитие на конкретни държави и икономики. Разработена е единна рамка на дигиталното приобщаване, базирана на развитието на дигиталната икономика и изграждане на дигитални екосистеми, мотивирани от развитието на дигиталната свързаност, дигиталното включване и грамотност. Авторът ясно посочва каква е практическата приложимост на единната рамка за дигитално приобщаване. В *трета глава* е разгледан механизъм на генериране на икономически растеж, чрез установяване на финансова стабилност и подобряване благосъстоянието на населението в условията на ускорена дигитализация. *Четвърта глава* на монографията изяснява приложението на техники, базирани на изкуствен интелект, за прогнозиране цената на криптовалути с най-висока пазарна капитализация. Изследвана и взаимовръзката между дигиталния маркетинг и цената на криптовалути. Идеята на представеното в тази глава изследване е да покаже как може да се предвиди цената на криптовалутата.

В представените за рецензиране публикации по конкурса се открояват научни, методически и научно-приложни резултати с приносен характер. Те

могат да се систематизират в две направление: управление на риска в дигиталната икономика и управление на риска на финансовите пазари.

1. Чрез интердисциплинарно изследване е изяснена взаимовръзката: дигитална икономика - криптовалута - изкуствен интелект - икономическо развитие.

2. Изведена е значимостта на изграждането на ефективни дигитални екосистеми за развитието на нов модел в бизнес отношенията.

3. Доказано е, че използваните методи с изкуствен интелект могат да се използват от финансовите инвеститори за хеджиране, корелационна търговия и диверсификация.

4. Изяснена е същността на дигиталната икономика като фактор, който превръща личните данни в икономически актив, генериран от самоличността и поведението на физическите лица, който се търгува в замяна на по-качествени услуги и продукти.

5. Доказано е значението на криптовалутите като инструменти за хеджиране срещу глобалния финансов систематичен риск.

6. Чрез прилагане на различни иконометрични модели е тестван набор от техники за управление на различни рискове (кредитен, суверенен и инвестиционен). Тествани са системи за ранно предупреждение за възникване на финансови кризи; анализирани са ефектите от „черните лебеди“ върху финансовите пазари.

7. Доказано е, че в периоди с висока степен на волатилност, финансовите пазари проявяват относително по-висока ефективност. Потвърдено е, че степента на интегрираност оказва по-значимо въздействие за възможността една държава да получава и изпраща информационни шокове, отколкото нейната икономическа сила и големина.

3. Критични бележки и препоръки

1. Интересните и полезни научноизследователски резултати на колегата ми дават основание да ѝ препоръчам още по-активно включване като член на редакционни колегии.

2. Спецификата на научната материя, свързана с техники и инструменти за управление на риска, предполага използване на динамични редове от исторически данни, които по същество са остарели данни. Не случайно един от големите изследователи на финансовия риск - Насим Талеб, достига до извод, че сме по-добри в прогнозирането на миналото, отколкото в предсказване на бъдещето. Според него няма нищо по-несигурно от използването на привидно сигурни икономически анализи. В този смисъл препоръчвам в бъдещи изследвания колегата да използва все повече интердисциплинарни подходи и техники.

4. Заключение

Констатациите, свързани с изследователската, публикационната, преподавателската и практическата дейност на гл. ас. д-р Мария Паскалева недвусмислено показват съответствие с изискванията на ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“. Това ми дава основание да изразя категорично положително отношение по представения конкурс и да подкрепя кандидатурата на гл. ас. д-р Мария Георгиева Паскалева за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПН 3.8 Икономика (Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка - Дигитална икономика: техники и инструменти за управление на риска) към ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград.

18.08.2024 г.

Варна

Подпис:

Регламент на (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016г.

(проф. д-р/Е./Станимиров)

STATEMENT OF OPINION

from Prof. Evgeni Petrov Stanimirov, PhD – member of the scientific jury in a competition for taking the academic position “Associate Professor” in PT 3.8 Economics (Finance, circulation of money, credit and insurance – Digital economy: techniques and tools for risk management), announced by “Neofit Rilsky” SWU – Blagoevgrad in SG issue 37/26.04.2024.

In reference to: the research, research-and-applied and professional-and-academic activity and production presented by the only contestant in the competition – Chief Assist. Prof. Maria Georgieva Paskaleva, PhD.

1. Summarized data on the research production and activity of the candidate

The presented reference note about meeting the minimal national requirements according to article 2b, item 2 and 3 of the LDASRB for taking the academic position “Associate Professor” in PT 3.8 “Economics”, shows implementation of the cumulative qualitative requirements formed by the components in section “National minimal requirements” in compliance with LDASRB (art. 2b) and the Regulations for applying it (art. 1a, item 1). The necessary total score for meeting the national minimal requirements is 400. The actual implementation of the requirements on behalf of the contestant in the competition on the ground of publications, citations and participations in projects exceeds about 2.5 times the required minimum. A monograph is presented, together with 22 research publications out of which: 4 articles and reports (1 written by the candidate and 3 by teams) published in scientific journals referenced and indexed in world-known database with research information, 5 research papers (with co-authors) published in research journals referenced and indexed in world-known database with research information; 9 articles and reports (4 written by the candidate and 5 by teams) published in non-

referenced journals with scientific review or published in reviewed volumes of collective work; 4 research papers (1 written by the author and 3 by teams) published in non-referenced journals with scientific review or published in reviewed volumes of collective work. All publications in result of co-authorship are submitted with due separate records of authorship signed by the authors.

One cannot miss the large number of citations (62) of the research production written by the contestant in the competition. Chief Assist. Prof. Maria Paskalava took part in 8 projects (1 national project in the field of education, 4 international scientific projects, 1 international project in education and 2 university research projects). Besides, she is the co-author of a textbook (Management of state debt) and published a manual (Control of currency and customs duty).

The reference notes on meeting the minimal national requirements in compliance with art. 2b, item 2 and 3 in the LDASDB for taking the academic position "Associate Professor" in PR 3.8 Economics, show indisputably that the contestant in the competition has the necessary profile and prestige in her professional field of competence.

Chief Assist. Prof. Maria Paskaleva, PhD delivers lectures and seminars in the "Neofit Rilsky" SWU – Blagoevgrad in the subjects: Blockchain, Financial networks, Control of currency and customs duty, Capital investment, Protection of classified information, Financial institutions and systems and Theory of management. For the last academic year, she has worked total 240 hours academic lectures and 45 hours academic seminars.

The summarized data on her research and pedagogical activity shows unequivocally that the contestant in the competition stands out with her high qualification and has the necessary teaching experience and degree of preparedness for taking the academic position of "Associate Professor".

2. Assessment of the research and practical results and contributions of the creative production submitted for taking part in the competition

The 22 publications submitted for the competition are subject to being reviewed and follow the topic of the announced competition. The habilitation paper is focused on techniques and tools of digital economy. In the *first chapter* the author defines basic concepts and makes a retrospective analysis of crypto currencies and digital marketing as tools of digital economy. The *second chapter* of the monograph presents the theoretical grounds of the new models which tend to be indicators for development of particular countries and economies. The author designed a unified framework of digital inclusion based on the development of digital economy and the creation of digital ecosystems that are motivated by the development of digital connectiveness, digital inclusion and literacy. Paskaleva clearly points out what the practical applicability of the unified framework for digital inclusion is. The *third chapter* reviews a mechanism for generating economic growth through setting out financial stability and improving people's welfare in conditions of digitalization. The *forth chapter* of the monograph clarifies the application of techniques based on artificial intelligence for forecasting the price of crypto currencies with the highest degree of market capitalization. There is a study of the interconnection between digital marketing and the price of crypto currencies. The idea of study presented in this chapter is to show how one can foresee the price of the crypto currency.

In the publications submitted for reviewing, there stand out research, methodological and research-and-applied results with contribution. They could be systematized in two trends: risk management in digital economy and risk management on financial markets.

1. Through interdisciplinary research there is clarified the interconnection digital economy – crypto currency – artificial intelligence – economic development.

2. The significance of creating effective digital ecosystems for developing a

new model of business relations is brought out.

3. The author proves out that the implemented methods with artificial intelligence can be used by financial investors for hedging, correlational trade and diversification.

4. Clarified is the essence of digital economy as a factor for turning personal data into an economic asset generated by the identity and behaviour of individuals which is traded in return for better-quality goods and products.

5. Proved is the significance of crypto currencies as tools for hedging against the global financial systematic risk.

6. Through applying various econometric models, a set of techniques is tested for managing various types of risk (credit, sovereign and investment). There are tested systems for early warning of possible financial crises; analysed are the effects of "black swans" on financial markets.

7. It is proved out that in times of high degree of volatility, financial markets show relatively higher effectiveness. Confirmed is the fact that the extent of integrity exerts more significant impact for the possibility for a country to receive and send information shocks than its economic power and size..

3. Critical notes and recommendations

1. The interesting and useful research results of M. Paskaleva give me enough reason to recommend her to participate even more actively as a member of editorial boards.

2. The specifics of the research subject matter in respect to techniques and tools for risk management presupposes the use of dynamic rows of historical data, which, in their essence, are obsolete. It is not by chance that one of the great researchers of financial risk Nassim Taleb concluded that we are better at forecasting the past than foreseeing the future. He thinks that there is nothing more unreliable than the use of

seemingly secure economic analyses. In this sense, I recommend M. Paskaleva to use even more interdisciplinary approaches and techniques in her future research work.

4. Conclusion

The findings in respect to the research, publication, teaching and practical activity of Chief Assist. Prof. Maria Paskaleva, PhD, unequivocally prove out a compliance with the requirements of LDASRB for taking the academic position "Associate Professor". This gives me enough ground to express my definitely positive attitude in reference to the presented competition and to support the application of Chief Assist. Prof. Maria Georgieva Paskaleva, PhD for taking the academic position of "Associate Professor" in PT 3.8 Economics (Finance, circulation of money, credits and insurance – Digital economy: techniques and tools for risk management) in "Neofit Rilsky" SWU -Blagoevgrad.

Регламент на (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016г.

18.08.2024

Varna

Signature

(Prof. E. Stanimirov, PhD)